

Algoritmi u teoriji brojeva

Zadaća 1

Mihael Petrinjak

Zadatak 1.

Funkcija $f(n) = \ln^{24} n$ je *blagorasta*, a $g(n) = n^5$ je *polinomnog*. Znači da postoji $N \in \mathbb{N}$ nakon kojeg je $|f(n)| < |g(n)|$.

In [137]:

```
import numpy as np
import matplotlib.pyplot as plt
```

Evaluiram funkciju $h(n) = f(n) - g(n)$ u nekim točkama segmenta $[1, 500000]$. Zadnji broj za koji je $h > 0$ je traženi broj.

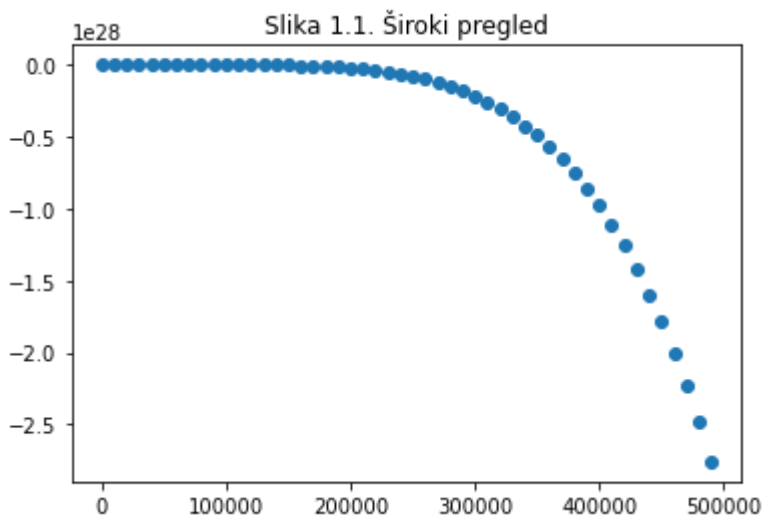
In [138]:

```
def h(n) :
    return np.log(n)**24 - n**5

evaluacija = np.array([[n, h(n)] for n in range(1, 500_000, 10_000)])
```

In [139]:

```
plt.scatter(evaluacija[:,0], evaluacija[:,1])
_ = plt.title("Slika 1.1. Široki pregled")
```


Izgleda kao da h nakon 500000 više ne raste.

In [140]:

```
mask = evaluacija[:,1] > np.array((0,))
x = evaluacija[:,0]
mask_pairs = [(x[i],mask[i]) for i in range(len(x))]
print(mask_pairs[0:30])
```

```
[(1.0, False), (10001.0, True), (20001.0, True), (30001.0, True), (40001.0, True), (50001.0, True), (60001.0, True), (70001.0, True), (80001.0, True), (90001.0, True), (100001.0, True), (110001.0, True), (120001.0, True), (130001.0, True), (140001.0, True), (150001.0, False), (160001.0, False), (170001.0, False), (180001.0, False), (190001.0, False), (200001.0, False), (210001.0, False), (220001.0, False), (230001.0, False), (240001.0, False), (250001.0, False), (260001.0, False), (270001.0, False), (280001.0, False), (290001.0, False)]
```

Varijabla `mask` je boolean vektor koji za točke u kojima evaluiramo kaže je li funkcija veća od nule.

In [141]:

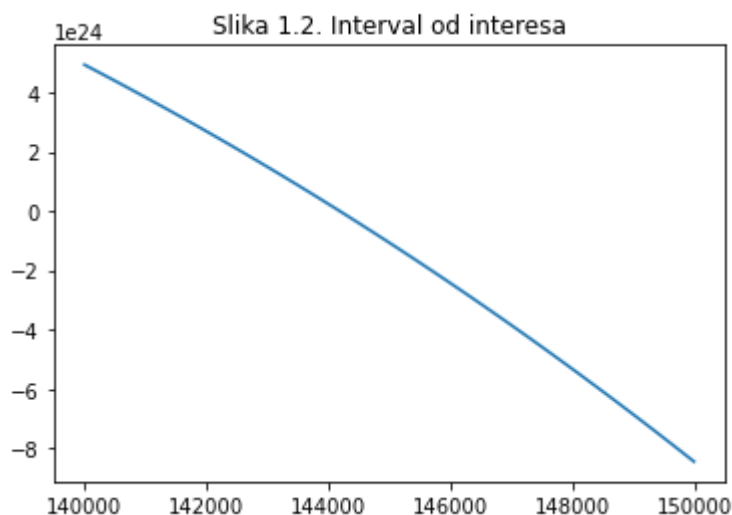
```
indeks = 0
for i in range(len(evaluacija)) :
    if mask[i] == True :
        indeks = i
print(x[indeks:indeks+2])
```

```
[140001. 150001.]
```

Inicijalnom analizom sam potražio najdesniji interval čija desna ograda je 500000 unutar kojeg $h(n)$ mijenja predznak. Slutim da je traženi broj u [140001, 150001].

In [142]:

```
subdivizija = np.linspace(140_000,150000)
vrijednosti = np.array([h(n) for n in subdivizija])
pl.plot(subdivizija, vrijednosti)
_ = pl.title("Slika 1.2. Interval od interesa")
```


Implementiram algoritam koji će binarnim pretraživanjem pronaći najdesniju točku u kojoj neprekidno proširenje od $h(x)$, $x \in \mathbb{R}$ poprima vrijednost 0.

In [143]:

```
def nula(h, l, d, greska) :
    if d - l < greska :
        return (l,d)
    m = ( l + d ) / 2
    # pretpostavka je da je padajuća funkcija
    if h(m) > 0 :
        return nula(h, m, d, greska)
    else :
        return nula(h, l, m, greska)
```

In [144]:

```
rez = nula(h, 140001, 150001, 2)
cijeli = np.floor(rez)

print("Traženi interval je:", rez)
print("Zaokružene granice na cijele brojeve:", cijeli)
print("Vrijednost funkcije f u lijevom i desnom rubu:\n", h(cijeli[0]), ", " , h(cijeli[1])
```

```
Traženi interval je: (144183.12890625, 144184.349609375)
Zaokružene granice na cijele brojeve: [144183. 144184.]
Vrijednost funkcije f u lijevom i desnom rubu:
7.565952214343426e+20 , -5.3112003486034585e+20
```

Dakle, najveći prirodni broj za koji vrijedi zadani uvjet je 144183.

Zadatak 2.

Isto kao u prvom zadatku definiram funkciju $g(n) = e^{\sqrt{\ln n}} - \sqrt[7]{n}$ i promatram pozitivnost.

In [145]:

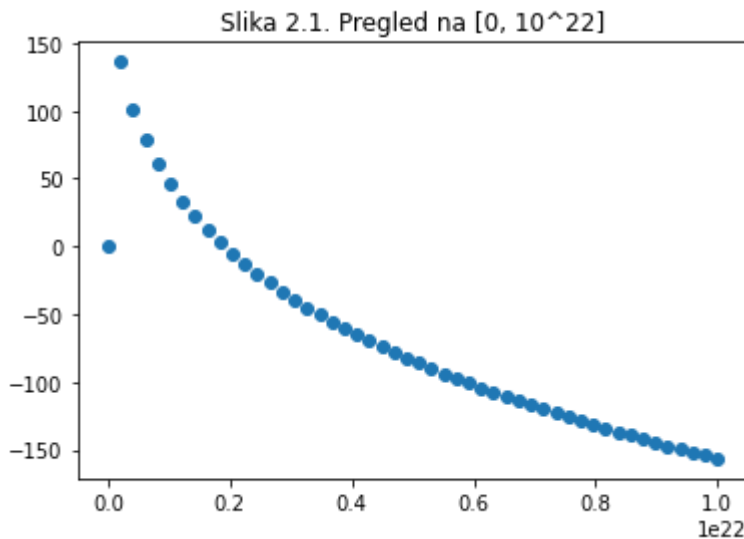
```
def g(n) :
    return np.e**np.sqrt( np.log(n) ) - np.power(n,1/7)
```

Evaluiram funkciju na velikoj domeni kako bih dobio osjećaj za njeno ponašanje.

In [146]:

```
domena = np.linspace(1,10**22)
g_vr = np.array([g(n) for n in domena])
plt.scatter(domena, g_vr)
_ = plt.title("Slika 2.1. Pregled na [0, 10^22]")
print("Druga točka subdivizije je", domena[1], ".")
```

Druga točka subdivizije je 2.0408163265306123e+20 .

Čini se da je funkcija g padajuća nakon druge točke subdivizije.

In [147]:

```
y1 = g(np.power(10,21,dtype=np.longdouble))
y2 = g(np.power(10,22,dtype=np.longdouble))

print("U 10^21 g je pozitivna: ", y1, ",")
print("a u 10^22 je negativna: ", y2)
```

U 10^{21} g je pozitivna: 47.04237411637689 ,
a u 10^{22} je negativna: -156.29990177307627

Dakle, najveći prirodni broj koji zadovoljava uvjet zadatka je između 10^{21} i 10^{22} i ima 22 znamenke.

Zadatak 3.

Definiram funkciju koja predstavlja algoritam "Ima li prirodan broj N netrivialan faktor M takav da je $2 \leq M \leq k$?".

In [148]:

```
def L2(N, k) :
    for i in range(2, k+1) :
        if N % i == 0 : return True
    return False
```

Sljedeći algoritam vraća listu L sa znamenkama traženog faktora zapisanog u binarnoj bazi. $L[j]$ je znamenka uz 2^j .

In [149]:

```
def L1(N) :  
  
    # pronađi prvi k i broj bitova n  
    n = 0  
    while 2**(n+1) < N : n += 1  
    k = 2**n - 1  
    n += 1  
  
    # provjera prostosti  
    if not L2(N, k) :  
        print(f"Broj {N} je prost.")  
        return  
  
    # inicijalizacija binarnog zapisa traženog broja  
    # zapis[j] je znamenka uz 2^(j)  
    zapis = (n-1)*[0]  
    zapis[n-2] = 1  
    j = n-2  
  
    # glavna petlja  
    while j >= 0 :  
  
        k = sum([zapis[i]*(2**i) for i in range(len(zapis))]) - 1  
        out = L2(N, k)  
  
        if out : zapis[j] = 0  
        else : zapis[j] = 1  
  
        out = "DA" if out else "NE"  
        print(f"k je {k}. L2 vraća {out}. Binarni zapis je {zapis}.")  
  
        if j > 0 : zapis[j-1] = 1  
        j -= 1  
  
    return zapis
```

Provjeravam ispravnost algoritma na primjeru iz skripte.

In [150]:

```
zapis_faktora = L1(91)  
  
faktor = sum([zapis_faktora[i]*(2**i) for i in range(len(zapis_faktora))])  
print(f"Traženi faktor od 91 je {faktor}.")
```

k je 31. L2 vraća DA. Binarni zapis je [0, 0, 0, 0, 0, 0].
k je 15. L2 vraća DA. Binarni zapis je [0, 0, 0, 0, 0, 0].
k je 7. L2 vraća DA. Binarni zapis je [0, 0, 0, 0, 0, 0].
k je 3. L2 vraća NE. Binarni zapis je [0, 0, 1, 0, 0, 0].
k je 5. L2 vraća NE. Binarni zapis je [0, 1, 1, 0, 0, 0].
k je 6. L2 vraća NE. Binarni zapis je [1, 1, 1, 0, 0, 0].
Traženi faktor od 91 je 7.

Rješenje zadatka.

In [151]:

```
zapis_faktora = L1(299)

faktor = sum([zapis_faktora[i]*(2**i) for i in range(len(zapis_faktora))])
print(f"Traženi faktor od 299 je {faktor}.")
```

k je 127. L2 vraća DA. Binarni zapis je [0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0].
k je 63. L2 vraća DA. Binarni zapis je [0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0].
k je 31. L2 vraća DA. Binarni zapis je [0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0].
k je 15. L2 vraća DA. Binarni zapis je [0, 0, 0, 0, 0, 0, 0, 0].
k je 7. L2 vraća NE. Binarni zapis je [0, 0, 0, 1, 0, 0, 0, 0].
k je 11. L2 vraća NE. Binarni zapis je [0, 0, 1, 1, 0, 0, 0, 0].
k je 13. L2 vraća DA. Binarni zapis je [0, 0, 1, 1, 0, 0, 0, 0].
k je 12. L2 vraća NE. Binarni zapis je [1, 0, 1, 1, 0, 0, 0, 0].
Traženi faktor od 299 je 13.